Ner 3.

SOBOTA. 3 Października 1818 r.

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Wychodzi w Warszawie codziennie, wyjąwszy Niedziele i święta uroczyste. W Poniedziałek, Piątek i Sobotę o godzinie czwartéj wieczorem; we Wtorek, Środę i Czwartek o godzinie dziesiątéj zrana. Cena Prenumeraty wynosi w Warszawie rocznie Zł: 40. półrocznie Zł: 20. kwartalnie Zł: 10. Numera przedają się oddzielnie w cenie groszy 8. W Województwach Król: Polskiego rocznie kosztuje Zł: 50. półrocznie 25. kwartalnie Zł: 12 i gr: 15.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

Wpływ handlu na pomyślność Narodu, nie potrzebuje dowodzenia. Gdzie nie masz ułatwionego odbytu płodów, tam z trudnością wznosi się przemysł. Usiłowania administracji krajowéj za wzniesieniem handlu, komuż nie są wiadome? Dowodzą tego z wielkim skutkiem naprawiane i bite drogi, postępy w czyszczeniu i przygotowaniu do spławu Pilicy, Nidy, Przemszy, Wieprza, Bugu, Warty, Narwi i Kamionny, równie jak ubezpieczenie brzegów Wisły. Aby jednak handel zakwitnął, usiłowania wszystkich powinny wspiérać zamiary Rządu. Nie dość jest pomnożyć płody do wzajemnych zamian, ulepszyć drogi, uczynić spławnemi rzeki, trzeba jeszcze aby mieszkaniec w każdym punkcie kraju wiedział, gdzie znajdzie odbyt na swe płody? Któż nie czuł braku tych wiadomości, od ustania Pamiętnika Switkowskiego? Myśl zapobieżenia mu nadal była Redakcji powodem zawiązania korrespondencji z wielu zagranicznemi miastami handlowemi, najbardziéj Polskę obchodzącemi. Czerpane z nich wiadomości o cenie naszych płodów, o liczbie okrętów przybyłych i wypływających, umieszczane będą perjodycznie w Gazecie Codziennéj. Niżeli odbierze Redakcja te wiadomości co chwila spodziewane, umieszcza témczasowo Artykuł o cenach tutejszych.

Cena Towarów i Produktow w Warszawie:

TOWARY	Kawa kamień f. 24	od Zł:	76	do	84.
	Cukier	„ „	50	„	58.
	Porter Beczka	„ „	432.		
	Śledzie Hollender:		240.		
PRODUKTA.	Pszenica korzec	„ „	36	„	42.
	Żyto	„ „ „	22	„	23
	Owies	„ „	12	do	12 i pół.
	Miód kamień 32 f:		26	do	44.
	Wosk	„ „	75.		
	Łój	„ „	29.		
	Potaż	„ „	16	„	17.

Kurs Wexlów i monet w Warszawie:

		przedają	kupują
WEXLE:	Berlin, 2. m.	98	
	Vista	„ 99	
	Hamburg 2. m.	„ 147.	„ 146. i pół.
	Lipsk „	„ 100	„ 100 i pół.
	Londyn 3 m.	„	„ 635.
	Paryż 2. m.	„ 76 i pół	76.
	Wiedeń 2 m.	„ 101 i pół	
	Vista	„ 102 i pół.	
MONETY.	Dukat holenderski nowy	19 gr: 7.	19 gr: 6
	stary ważny	19 gr: 6.	19 gr: 5.
	Frydyksdory	„ 33 gr: 8.	
	Assygnaty Rossyjskie	182 gr: 15	182.
	Ruble srebrne	„ 102 „	„ 101.

we Lwowie 24 Września.

Dukat Holenderski Zł: Ryń:		10 grajcar:		50.
Cesarski	„	„ 10	„	45.
Talar Pruski	„	„ 3	„	15.

Za 100 Zł: R. monetą konwencyjną 234. WW.

w Wiedniu d. 21 Września.

Cena średnia obligacji Skarbowych pc 5 od sta w Monecie konwencyjnéj 68 i pół Ryńskich.
Cena Obligacji po 2 i pół od sta w M. K. 33.
Za sto Ryńskich M. K. 235 Ryńskich. W. W.
Papiery bankowe traciły w zamianie 5 na sto.

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

ROSSJA.

Dokończenie ukazu o kolonjach Wojskowych, (Ner 2 G. N.)

Zatém znajduiemy rzeczą potrzebną, wszystkie wyżéj wymienione Powiaty: Nowgorocki, Klimowiecki, Wołczański, Zmijewski, Chersoński, Elizabetgracki, Alexandryjski i Olwijopolski, uwolnić w czasie pokoju od naboru rekruckiego na prawidłach następujących:

1) Wszystkie Ekonomiczne w tych Powiatach kolonje, uwalniają się od téj powinności bez żadnego od nich za rekruta wynagrodzenia dla skarbu, w zamiarze oddzielenia niektórych z tych włości pod zwierzchność wojskową dla osadzania półków. To oswobodzenie rozciąga się zarówno i na jemszczyków (furmanów.)

2) Dla chłopów zwierzchności udziałowéj, obywatelskich i wolnych rolników, którzy dotąd obowiązani byli do rekrutskiéj powinności, zostawuje się uwolnienie od niéj za opłatą do skarbu za każdym rekruckim naborem z pięciu set dusz po dwa ruble z duszy za każdego rekruta. Zebrana tym sposobem summa przeznacza się na urządzenie wojskowych osad.

3) Lecz wczasie wojny wszyscy uwolnieni powiatów tych włościanie, powinni należéć do powszechnego ustanowienia i dawać w naturze rekruta dla dopełnienia wojsk działających, podług zasad powszechnych.

Na téj osnowie uwolnienie od rekrutskiéj powinności rozciągnione będzie w późniéjszym czasie na te wszystkie powiaty które przeznaczone późniéj zostaną na osady wojskowe. Kiedy zaś za pomocą Bożą, osady te przyjdą do zupełnego stanu swojego bytu, i urządzone zostaną podług naszych zamiarów; wtedy w czasie pokoju niebędą już potrzebne rekruckie nabory w całém naszém Państwie.

Rozkazujemy Rządzącemu Senatowi około wykonania tego ukazu należyte uczynić rozporządzenie.

W gazecie Rygskiej Zuschauer, czytamy pod artykułem z Anglji co następuje:

„Rozumieją że szczególniéj z powodu Xięcia Pokoju podać się mająca reklamacja o koronę Hiszpańską ze strony Karola IV na kongressie Akwisgrańskim nie będzie bez skutku. Hiszpanja do niego tęskni; Król Neapolitański wspiera go; a Amerykanie mają w gotowości okręty w Liwornie, ażeby sędziwego Króla, jeśli się za nim Kongres oświadczy, odwieść do Hiszpanji. Karol jest i będzie Królem prawym, albowiem zrzekł się prawa będąc przymuszony. Ferdynand zrzekł się także korony, a jednakże odzyskał ją na powrót; ojciec jego może z większém prawem pojść za tym przykładem. W roku 1814 wspierał Joachim Murat, tego starca, któremu okropny niedostatek zagrażał. Stary Monarcha powiedział: „milszym dla mnie jest przywłaściciel, który mi dobrze czyni, aniżeli król prawy co mnie do głodu przywodzi”. Między ojcem i synem zachodzi wielkie nieporozumienie; jednak serce ludzkie odzywa się, w takich zdarzeniach za ojcami jak w oburzającéj historji Niemieckich Henryków. Amerykanie czekają skutku znajwiększą niecierpliwością: oczekują oni z tąd spokojnego posiadania Folryd.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZE.

Z Bruxelli.

Dnia 13. Września: Piszą od granic Francji że wyznaczeni przez Rząd Francuzki i Angielski Kommissarze wojskowi objeżdżają twierdze zajęte przez wojska sprzymierzone w celu przekonania się o ich stanie i następnego ich oddania władzy krajowéj.

Gazeta wychodząca w Bruxelli pod tytułem: Le vrai Libéral zawiera list podpisany przez P. d'Elmotte z którego przytaczamy wyimki treści następującéj:

„Rozmaite szerzą się domysły o przedmiotach mających być celem działań Kongressu w Akwisgranie? Zastanawiam się także nad niemi, i lubo daleki od mniemania iż odgadłem rzeczywistość, udzielam nastręczone mi uwagi.

Nie sądzę aby Kongres miał wyłącznie na celu uwolnienie Francji od dozoru; z téj naprzód przyczyny że warunki Traktatu zawartego w Chatillon, nie były dotąd uchylolone; powtóre: iż poprzestali żywić się Francuzi nadzieją aby wojska obce wystąpiły z twierdz, przez nich osadzonych. Twierdzą niektórzy, że Zgromadzeni Władzcy urządzić chcą ostatecznie sprawy związku Niemieckiego. — Aliści oświadczyli uroczyście że te bezpośrednio należą do sejmu, i uznali jego niepodległość mocarstwom obcym co do wewnętrznych stosunków Niemiec. Czyli wielkie dzieło nadania Konstytucji krajom rozmaitym być ma owocem odbytych w Akwisgranie narad? Jakie przecie środki przedsiewzięte zostaną dla pojednania sprawy Ottomańskiego państwa ze sprawą Państw obdarzonych swobodami Konstytucyjnemi? Wszakże ścisłe połączenie między Monarchami, zniszczyć zdoła przeszkody tamujące skojarzenie we względzie moralnym i politycznym, i to dzieło będzie może przedmiotem ich narad.

Odebrano tu z Stambułu wiadomość potwierdzającą doniesienia dawniejsze o zajęciu Stolicy Wehabitów. Abdallach ben Sand, ich naczelnik ścigany i otoczony przez wojsko Baszy Ibraima popadnie zapewne w niewolą.

Zakupiono w Trebizondzie na rzecz Rządu Tureckiego znaczną ilość drzewa sposobnego do budowy okrętów wojennych. Morowa zaraza szerząca się w Egipcie i na wyspach Archipelagu, daje się także mocno poczuwać w Stambule i w przedmieściach téj stolicy.

z Wiednia dnia 5 Września.

Zniżenie opłaty od Tabaki nastąpione dnia 1 b. m. zapowiada nam, iż się zjści nadzieja zmniejszenia opłat wszelkiego rodzaju zwanych taxami. Mówią o bliskim uszczupleniu ceny listów pocztą przesyłanych.

Arcy Xiężna Marjanna znalazła znaczną ulgę w słabości od czasu zamieszkania na górze Kallenberg. — Przywiązany do rodziny swych władzców lud Wiedeński odwiedza dzisiaj tę górę częściéj niżeli bywało.

Dnia 19 Września puścić się miał Cesarz w podróż do Akwisgranu.

dnia 20 Września.

N. Cesarz wyjechał dnia onegdajszego z Persenberg do Akwisgranu. Dnia dzisiejszego znajdować się ma w Norymberdze, a d. 23. b. m. w Moguncji. Być może iż N. Pan odbędzie na Renie podróż dalszą, jeżeli pogoda posłuży.

Dnia 27. stanąć ma w Akwisgranie. Wyjechawszy z Scharding przybierze Cesarz imie Hrabiego Habsburg.

Kilka statków parowych żegluje już na Dunaju, i z niewypowiedzianą szybkością z Wiednia do Pest przybyło. Wyznaczona Kommissja z Urzędników i uczonych, dla przekonania się o rzeczywistej pożyteczności tego wynalazku, i o bespieczeństwie dla żeglujących; udała się z tąd na statku podobnym mocno obciążonym do Komorna.

z Lipska dnia 20 Września.

Obchodziliśmy tu z uniesieniem uroczystość piędziesiątletniego panowania Króla naszego. Dzieje przekażą potomnym czem był ten ukochany monarcha, dla ludu znajdujące. go w nim ojca. Przekażą oraz pamiątkę lat długich spędzonych pośród zaburzenia i klęsk. z niezachwianą stałością, w ciągłym zawodzie uszczęśliwienia poddanych, w pełnieniu cnoty, i w pobożnem zaufaniu w Opatrzność, którem sędziwy Król pocieszał się w przygodach, i z wysokości tronu dał przykład mędrca w duchu ewangielji.

Miłość jego, prawdy i sprawiedliwości, czucie dostojności człowieka i powinności uszczęśliwienia poddanych, które zapewniły mu wzajemne ich przywiązanie, upodobanie w naukach i w każdym przedmiocie pięknym i wielkim jakie szczególniej w państwie swoim rozkrzewić i wzmocnić usiłował, głęboka wiadomość spraw rządowych, z pomyślnością ludu

wyjawiona, gdy go uchował od zasad, przemysł i handel w zarodzie niszczących, i tym jednym czynem uratował ojczyznę znękaną klęskami; dojrzałość jaką wyposażył naród, że dzisiaj imie jego z poszanowaniem wspominają obcy; składać będą w dziejach długi szereg zasług Króla, którego dzisiaj zowiemy dobrym, mądrym i sprawiedliwym; któremu błogosławiemy i w głębi serca cześć oddaiemy.

Wspólna całemu narodowi radość wyjawiła się świetnie w dniu tym pamiętnym, w mieście naszém. Uroczysty obchód rzadkiego zdarzenia opowiedział godnie wielkość przedmiotu. Xiąże Jmć: Frederyk August który go zaszczycił przytomnością swoją, będzie tłumaczem naszych uczuć ku N. Panu.

Dnia następującego zjechał Król Jmć do Lipska dla powitania przejeżdżającego przez to miasto N. Cesarza wszech Rossji, o czem donieśliśmy w Numerze poprzedniczym.

Z Weymaru: Dnia 1. Września:

Przesadne i szyderskie pisma kilku uczonych Niemieckich które w obronie konstytucyjnéj ustawy Królestwa Saskiego ogłosili, przeciw osobom powątpiewającym o jéj doskonałości; bezprzestanne twierdzenie o zadowolnieniu Narodu z nowego prawa, i o szczęściu jakiego lud Saski pod jego opieką używa, zadziwia słusznie tych którzy są świadkami powszechnego życzenia wspólnie przez Króla wynurzonego, aby usunięte zostały zabytki feudalnego wieku.

Zniesienie praw i swobód wyłącznych jest zaiste trudne, ponieważ te znajdują zwolenników możnych i licznych pośród kraju; ale przykład od sąsiadów dany i dzielność pospolitego ducha, zniszczyć potrafią niewątpliwie przeszkody, tamujące wydoskonalenie pięknie rozpoczętego dzieła. Jest zaiste rzeczą niewątpliwą że Reprezantycja Narodowa zbliży skutki pożądane, ta atoli nie z jednych tylko klass uprzywilejowanych w narodzie złożoną być powinna. Wspólne działanie rzeczywistych posłanników ludu, utwierdzić jedynie może jéj czynności. Obecne pamięci naszéj wypadki, dowodzą o szkodliwym wpływie stanów feudalnych. Na ich łonie wylągł się zamiar odwołania się do sumienia N. Pana, względem potwierdzenia swobód i nadań wyłącznie właściwych prowincjonalnym Stanom, które są od dawna na przeszkodzie wszelkiemu polepszeniu i tamować je będą na przyszłość. Oni to użyli nazwiska Stanów, dla wyjednania odroczenia rzeczywistéj Reprezentacji Narodowéj, stosownéj do współczesnego ducha i do warunków aktu związkowego. — Czyliż sejmy i zgromadzenia powiernych Narodu nie są marném widziadłem w kraju, gdzie większa liczba obywateli nie należy do ich wyboru, gdzie klassa swobodami wyposażona, stanowi i rozkłada podatki, zachowując sobie wyłączenie zdawna służące od wszelkich ciężarów?

TEATR NARODOWY

Dziś Opera Jan z Paryża, w któréj JPani Skibińska, przejeżdżająca przez tutejszą stolicę, jako gość, grać będzie rolę Xiężny Nawarry. Rozpocznie widowisko Komedja. Anglik czyli głupiec rozumny.

Jutro Opera: Król Łokietek, i Komedja: Komedja w korzennym sklepie.

DOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE.

Dnia	Termometr		Barometr		Kierunek wiatru	Stan Nieba	Wysokość wody na Wisłe
	ciepła	zimna	cale	linje			
3 Października rano	5		27	7	Wschodni	pogoda	21 cali wyżej zera

Wydawcy odpowiedzialni.

Hrabia Kiciński J. Morawski